

פרוטוקול מס' 40/ג

מישיבת ועדת החינוך והתרבות

ביום ג' כ"ג בתמוז תשי"ח - 15.7.58

בשעה 1105

נוכחים:

ש. פרסיץ - היו"ר
ר. הקטין
פ. זוארץ
ש. כפרית
ד. נצר
י. סמילנסקי
ר. צברי
י. קליבנוב
י. ש. רוזנברג
א. רוזיאל-נאור
ח. מגורי-כהן

מוזמנים:

ד"ר אבידור
מר י. שריד
מר אילון

סדר היום:

חוק המועצה להשכלה גבוהה,
תשי"ח - 1958 (קריאה שלישית)
(נוסח לוועדה סעיפים 1 - 14).

=====

היו"ר ש. פרסיץ:

אני פותחת את הישיבה.

י. סמילנסקי:

הייתי מבקשת מהיו"ר לדחות את ההצבעה בקשר
לסעיפים לישיבה הבאה היות ואנו את הדיונים
בתוך הסיעה טרם סיימנו. הייתי מבקשת שהיום נשמע רק את ההסתיגויות.

היו"ר ש. פרסיץ:

אני מצידדי עושה את כל ההכנות כדי שהדברים
יהיו גמורים ויובאו לכנסת ב- 23 לחודש.

נשמע היום רק נוסח חדש או הצעות חדשות ולא
נצביע עליהן, רק נשמע אותן. ש. אנו נעבור עכשיו על סעיפי ההצעה השונים
ואני חפצה לאמר שאנו מקבלים את אי-ההערה לענין הזה - כהסכמה לסעיפים
השונים.

ר.ר.

סעיף 1

א י נ ה ע ר ו ת .

סעיף 2

זה שינוי הנוסח.

י . ס ל י ב נ ו ב :

מ ר א י ל ו נ :
בחוק המקורי היה כתוב: "תוקם מועצה להשכלה גבוהה...". ופה כתוב: "מוקמת בזה מועצה להשכלה גבוהה שחבריה יתמנו על-ידי נשיא המדינה".

הכוונה של החוק, שהחוק הוא שמקים את המועצה, אבל החברים יתמנו ויפעלו כפי שנאמר בסעיפים הבאים. במקרה כזה אנו כותבים בחוקים: "מוקמת מועצה ולא תוקם". המועצה מוקמת על-ידי עצם החוק, מהרגע הזה הוקמה המועצה ולכן שינינו את הנוסח.

ר . ה ס ט י ו נ :
אנו עוסקים פעמים באותו דבר, יש גם לי כמה הערות, אבל אנו צריכים להתייעץ.

אז לשם מה לעשות זאת היום?

ה י ו ר ש . פ ר ס י ז :
יש לכם בכל הסעיפים חילוקי דעות?

בשורת סעיפים.

ר . ה ס ט י ו נ :
ה י ו ר ש . פ ר ס י ז :
במידה ויש לכם הערות או חילוקי דעות לסעיף מסויים, תאמרו שבאותו סעיף אתם מבקשים לא לדון. תאמרו שאת לדחות.

א י נ ה ע ר ו ת .

סעיף 3

י . ש . ר ו ז נ ב ר ג :
אני מציע נקודה אחרי המלה "מדינה" ולמחוק את היתר.

מה שמטילים על המועצה, היא צריכה למלא, זה נובע מתוך החוק עצמו, ואין צורך לאמר דבר כזה. זה ענין אסמטי, אבל יש לי גם ספק משפטי.

י . ס ל י ב נ ו ב :
אני מציע להשאיר את הסעיף כמו שהוא.

מ ר א י ל ו נ :
יש לי התנגדות. הסיפא הזאת באה לחייב את המועצה. נשמעו פה הרבה דיונים, המועצה יכולה להשהות, וכו'.

והסיפא באה להטיל חובה על המועצה למלא את התפקידים שהחוק מטיל עליה. אין שום סנקציה, לא נביא את המועצה למשפט, אבל קיים הבדל אם אנו אומרים בחוק את אשר עליה למלא. זה פשוט משלים את הנוסח הראשון.

י . ס ל י ב נ ו ב :
אני חושב שזה משלים את הסעיף הזה באופן הגיוני. הכוונה היא שישנה מועצה והמועצה צריכה למלא את הכתוב בחוק הזה. זה מסביר את הדבר ומגביל במידה את הסמכויות והחובות של המועצה.

סעיף 4

י. ש. רוזנברג: אני מציע את הנוסח כדלקמן:

המועצה תהיה של ששה עשר חברים, בהם שר החינוך והתרבות, וחמישה עשר החברים שיוצגו על ידי הממשלה למועצות הבאות אחריה, לא תציע הממשלה חמישה עשר חברים אלה, אלא לאחר התייעצות.

איינו גורס את ההבדלה הזאת. אני סומך על הממשלה שלא תכניס לשם בורים. היא תכניס לשם אנשים בעלי השכלה גבוהה. אני לא רוצה להגיד לממשלה מותר לכם להכניס שלושה אנשים שאין להם שום קשר להשכלה הגבוהה. או מותר לכם להכניס שניים-עשר חברים בעלי מעמד גבוה בשדה ההשכלה הגבוהה. אינני רוצה לחייב אותה. אני משאיר את כל העניין לממשלה.

היו"ר ש. פרסיץ:

יש לי הצעה לסעיף הזה בשני חלקים. ההצעה הראשונה אומרת: "המועצה תהיה בת 16 חברים בהם שר החינוך והתרבות. 12 מחבריה מבעלי מעמד גבוה בשדה ההשכלה הגבוהה, 3 מבעלי המעמד הגבוה בחיי התרבות וחיי הכלכלה במדינה, יוצגו על-ידי הממשלה בהתייעצות עם 6 מוסדות הבאים: האוניברסיטה בירושלים, הטכניון בחיפה, מכון וויצמן, בית-ספר למשפט ולכלכלה בתל-אביב, האוניברסיטה של עירית תל-אביב ואוניברסיטה בר-אילן. במועצה השניה ובמועצות הבאות, תציעה הממשלה 12 חברים מבעלי המעמד הגבוה בהסכמה, לאחר התייעצות במוסדות המוכרים להשכלה גבוהה, ו-3 אחרים לאחר התייעצות בהסתדרות הסופרים, המורים והאמנים."

אשר לחלק השני, הייתי מציע שהוא יבוא אחרי הסעיף הזה כסעיף קטן: "מינוי המועצה הזאת ייעשה לא יאוחר מחודש ימים לאחר אישור חוק זה על-ידי הכנסת."

ברצוני לאמר מדוע הצעתי את הדברים האלה. רבותי, אנו עוברים על חוק זה בפעם השלישית. שמענו את יחסם של כל המוסדות להשכלה גבוהה אחד למישהו, אנו יודעים עד כמה חששות ישנן בעניין האלה, עד כמה החששות לקיפוחים. אם אנו הולכים היום להרכיב את המועצה, אנו צריכים לתת לממשלה את האישור להרכיב אותה כך, שכל אחד ואחד ירגיש את עצמו בלתי מקופח בייצוגו. נגיד פשוט מאד. אלה יהיו אנשים שאפשר יהיה לבחור אותם בהסכמה כללית. אין זאת אומרת שהממשלה או השר צריכים לקבל דעתה, אבל לאחר התייעצות עם האנשים, יוטל על הממשלה למנות את המועצה ברוח טובה של כל המוסדות.

דבר שני, איני חפצה שעניין ההכרה במוסדות ידחה משום נימוקים, משום מקרים, משום סיבות, עד - איני יודעת מתי. אני חפצה להבטיח את שני הדברים האלה.

ר. הקטין: בסעיף זה אנו משאירים את הזכות לא להצביע.

י. סמילנסקי: תיקון לשוני לשפט הראשון. במקום הטלה של "יש לאמר - בת".

פ. זוארץ: הייתי מציע במקום מספר חברי המועצה - 16, הייתי מציע שמספר החברים יהיה בלתי זוגי, או 15 או 17.

י. ש. רוזנברג: אם מתקבלת הצעת היו"ר, אני מציע למחוק את המלים: "מעמד גבוה".

רד.

סעיף 5

אני מציע בסעיף זה למחוק את המלים:
"סגן היושב-ראש", ולהכניס את המלים:

י. ש. רוזנברג:

"או סגנים ליו"ר".

אני רואה אפשרות שהיו"ר ירצה למנות שני

סגנים.

חברי המועצה יבחרו מתוכם יו"ר וסגן
למועצה אשר יהיו אחראים לניהול עבודת

היו"ר ש. פרסיץ:

המועצה. אם כי בישיבות ששר החינוך ישתתף בהן, ישב הוא בראש המועצה.
כלומר, יו"ר יהיה נבחר וסגנו יהיה נבחר והם ינהלו את עבודת המועצה,
והם יהיו אחראים לפני אותו השר שהוא שר החינוך והתרבות, המבצע את
החוק הזה. ובישיבות שהוא ישתתף - הוא ינהל אותן, אבל המועצה תהיה
חופשית לבחור ולהרכיב את מוסדותיה באופן סוברני בהתאם לחוק שלפנינו.

סעיף 6

אני מציע שהסיפא תבוא לפני הרישא.
המועצה הראשונה תתמנה לשנתיים, ותכהן
שנתיים בלבד. המועצות אחרי זה תתמנה לחמש שנים.

י. ש. רוזנברג:

אנו בדרך כלל בסעיפים כותבים משהו כללי.
הכלל הוא שכל מועצה מכהנת חמש שנים,
בסוף קצת משונה יהיה אם נתחיל דוקא

מר אילון:

ויש יוצא-מהכלל אשר הוא בא
מהיוצא-מהכלל.

גם בסעיף 4 הפרט בא קודם ואחר כך בא הכלל.

י. ש. רוזנברג:

אני חפצה לשאול את היועץ המשפטי לגבי
הערה מסויימת האם מקומה פה או מקומה בפירוט
התקנות ששר החינוך צריך להתקין.

היו"ר ש. פרסיץ:

אני חפצה לאמר: חבר מועצה אשר יעדר מישיבות
המועצה מבלי טעם סביר יותר משתי ישיבות, או יחלה ליותר משלושה חודשים,
יוחלף על ידי אחר בהתייעצות עם המוסדות. האם זה צריך להיות בתקנות
או בחוק?

רבותי, אנו יודעים את המחלה המסארת הזאת
שבוחרים אנשים אשר במזיג נעדרים, ואני חפצה שהדבר יתוקן כדי שהמועצה
לא תהיה במצב של חוסר אפשרות עבודה רר משום שאנשים נעדרו.

כלומר, את מציעה שחוק ייכתב:... בגלל העדרות?

מר אילון:

זאת בדיוק הצעתי.

היו"ר ש. פרסיץ:

סעיף 7

אני מציע למחוק את המלים: כשבתוכם היושב
ראש. אי-אפשר לאמר כשהיו"ר איננו, שאם
רוב חברי המועצה ישנם וישנו גם הסגן - אי-אפשר לנהל את הישיבה.

י. ש. רוזנברג:

א. רוזיאל-נאור:

אני חושבת שנכלל צריך למחוק את זה, כי בכל מקום רוב הוא רוב ואין צורך להדגיש את הדבר הזה. רוב הנוכחים בישיבה הם הרוב. לדעתי אין צורך בסעיף הזה בכלל.

מר אילון:

מבחינה משפטית הסעיף הזה - כפי שכבר הזכרתי בפעם הקודמת, וזה הוכנס גם בחוקים אחרים - הוכנס במיוחד כדי להבטיח את הצורך בנוכחות היו"ר. ישנה בפקודת הפרשנות הערה כללית שכל עשייה שצריכה להעשות על ידי מספר מסויים של אנשים, אם היא נעשתה על-ידי הרוב של אותו מספר - היא חוקית.

י. ש. רוזנברג:

אם לא נקבע אחרת.

מר אילון:

אבל פה לא נקבע אחרת. אם אנו לא נעמוד על כך שיש צורך ביו"ר, אפשר לבטל את כל הסעיף. אם יהיה כתוב: רוב חברי המועצה הם ענין חוקי במדינה, אז אין צורך בסעיף הזה.

י. קליבנוב:

אני חושב שיש צורך להדגיש שבישיבה צריך להיות נוכח היו"ר או סגני היו"ר. ולא, הישיבה לא תתקיים אפילו כשיהיו רוב החברים. משום כך חושבני שיש להוסיף זאת בסעיף בצורתו זו, "...כשבתוכם היו"ר או אחד מהסגנים...".

היו"ר ש. פרסיץ:

מי קורא את השיבות? היו"ר או סגנו, אז מה הפירוש שהוא יקרא לישיבה והוא עצמו לא יבוא?

י. קליבנוב:

השאלה היא פשוטה. האם יש צורך שבישיבות האלה מן ההכרח ישתתף היו"ר או סגנו, או אין צורך בכך.

היו"ר ש. פרסיץ:

אני חושבת שיש צורך.

(לאנשי סיעת מפא"י) זו אחת ההצעות שאתם חפצים לדון עליה.

סעיף 8

א י נ ה ה ע ר ו ת .

סעיף 9

י. ש. רוזנברג:

אני מציע לנסח את הסעיף כלהלן: - המועצה תקבע כללים בנוגע לרמה מדעית נאותה של הלימודים, המרצים והתלמידים הדרושה למוסד להשכלה גבוהה, ובלבד שכללים אלה לא יגבילו חופש הדעה והמצפון. התקיימו כללים אלה במוסד פלוני, תכיר בו המועצה לפי בקשתו או לפי בקשת שר החינוך והתרבות כמוסד להשכלה גבוהה."

יש פה שתי נקודות. הראשונה - שהכללים יהיו רק בקשר לרמה מדעית של הלימודים, המרצים והתלמידים. השניה - התקיימו הכללים, חובה על המועצה להכיר. אין היא רשאית אחר-כך להגיד אף על פי שנתקיימו הכללים - אני לא רוצה להכיר. אם היא לא מכירה, ילך מי שילך לבית-דין לצדק ויחייבו אותה להכיר.

ועדת החינוך והתרבות
15.7.58

א. רזיאל-נאור:

אני מוכנה לקבל את הערת ד"ר רוזנברג.
אבל אני רוצה להוסיף בסיפא: ובלבד
שכללים אלה לא יגבילו חופש הדעה. ההוראה והמצפון. אני חושבת שיש
צורך להוסיף במפורש, הוראה, כי הוראה ודעה הם לא דברים זהים.

י. קליבנוב:

הייתי מסכים להצעה. לדעת הניסוח
שהוגש לפנינו זולע, עם כל הכבוד ליועץ
המספטי, לאלה שהדריכו אותו או לאלה שהוא הדריך אותם. זאת עברית לא
טובה.

אינני חושב שהכללים שיקבעו צריכים להיות
רק בנוגע לרמה המדעית כפי שאתה ניסחת. לימודים, מרצים ותלמידים זה
לבד לא מספיק. יש גם ענינים אחרים שצריך לקבל אותם בחשבון בשעה
שיכירו במוסד. האם יש לו בכלל זכות קיום? האם יש לו אפשרות קיום
רמה זאת?

א. רזיאל-נאור:

האם יש לו תקציב?

י. קליבנוב:

חושבני שכללים זה מושג יותר רחב מאשר
ענינים של רמה מדעית. רמה מדעית זה
ענין לחוד ונוסף לזה צריכים להיות עוד כללים. מה הם הכללים האלה?
ברגע זה אינני מוכן להזכיר אותם. אני מתאר לעצמי שיכולים להיות כל
מיני כללים מבחינה מדינית, מבחינה כלכלית, מכל מיני בחינות אחרות.
אפילו למוסד שיש לו רמה מדעית גבוהה.

ח. מגורי-כהן:

אני מציע להוסיף את המלים, שהובאו
לידיעתם. כל יסוד כללים שנקבעו על-
ידיה להכרה במוסדות להשכלה גבוהה ושהובאו לידיעתם.

אני מציע למחוק את המלים: בנוסף לדרישה

רמה מדעית נאותה.

מר אילון:

זה עוד לפני ההכרה. רק עכשיו מכירים בהם,
הם עוד לא נולדו.

היו"ר ש. פרסיץ:

אשר להערתך חבר-הכנסת מגורי, דומני
שהיא צריכה להיות בסעיף 10 ולא בסעיף

הזה.

את הסעיף הזה אני מציע לנסח כך.
המועצה תקבע כללים להכרה במוסד להשכלה גבוהה נוסף על דרישת רמה
מדעית נאותה, ובלבד שכללים לא יפגעו ולא יגבילו חופש הדעה והמצפון
של כל מוסד ומוסד. המועצה תכיר לפי כללים אלה במוסד פלוני אם הוא
קיים את הכללים האלה.

(ב) ביקש מוסד פלוני להכיר בו, תטפל
המועצה בבקשתו מיד, ותשיב את תשובתה תוך 3 חודשים מיום הגשת בקשתו
וזה בתנאי שבקשתו זו תוגש בחודשי הפעילות של המועצה ולא בימי חופשתה.

(ג) החלטת המועצה להכיר במוסד לפי סעיף א',
טעונה אישור הממשלה והיא תימסר לשר החינוך והתרבות עם קבלת, לא יאוחר
משבוע אחד לאחר קבלתה.

מר אילון:

את פג' לפי הצעתך, צריך להוסיף לסעיף 10
החדש. אני רוצה להעיר בקשר לתוספת של
היו"ר בענין המועדים, הכנסנו אתן זה בסעיף 28.

היו"ר ש. פרסיץ:

אני מוכנה להסתפק בזה.

רר.

כל האנשים בידעם את המסורת של הסכמת
בישראל מוסיפים שכל העניינים יקחו כמו שהם לוקחים אצלנו - זמן רב
מאד, ולכן אני חפצה להוציא את הפחד הזה מליבם ולהעביר את דעתינו
לשר החינוך והתרבות שיתחשב בזה בקביעת התקנות. מבחינת הנוסח - זה
מספק אבל אני חפצה שזה יועבר לידיעתו.

ס ע י ף 10

אני מציע למחוק את הסעיף.

י. ש. רוזנברג:

אני מציעה להשאיר את הסעיף כמו שהוא
ולהוסיף בסוף הסעיף: "לא החליטה הממשלה
במשך שישה חודשים שלא להכיר במוסד - יראה הדבר כהסכמה לאישורו".

א. רוזאל-נאור:

על-ידי זה שמשאירים את הקשר עם הממשלה,
נוצר קשר עם הכנסת, ולא - אין פיקוח על העסק הזה. על-ידי זה שמחייבים
לתת את ההכרה במשך שישה חודשים ולא היא תאושר אוטומטית והמוסד יקבל את
ההכרה - מצליחים סוף כל סוף לדון.

אני מציעה להשאיר את הסעיף של חברת-הכנסת
רוזאל-נאור, כי זאת תוספת.

היו"ר ש. פרסיץ:

להצעת היו"ר. אנו לא נוהגים לאמר "מיד".
אם נאמר, לא יאוחר משבוע ימים" זה יספיק?

מר אילון:

עם קבלת, עד קבלת, זה יקח שלוש שנים.

היו"ר ש. פרסיץ:

לדעתי, ההצעה של היו"ר וחברת-הכנסת
רוזאל-נאור - מיותרת, אין קה צורך.
מכיוון שאם התקיימו הכללים והמועצה מודיעה שהתקיימו הכללים, המוסד
מוכרח לקבל את ההכרה, ואם הממשלה משכה שבועים, הוא יכול לפנות לבג"צ
ולקבל הכרתו מיד. כך שלדעתי מכניסים כאן סעיף שאין בכלל צורך בו.

י. ש. רוזנברג:

ס ע י ף 11

אחרי המלים: "ביקש מוסד", אני מציע
להוסיף, או שר החינוך והתרבות. פירוש
הדבר שגם שר החינוך והתרבות יכול להציע. כלומר, הכוונה שהמוסד לא
צריך להגיש את הבקשה, שר החינוך והתרבות יכול להגיש. ההגיון נמצא
אחר-כך, רשאי שר החינוך והתרבות, או מוסד באמצעות שר החינוך והתרבות,
פירוש הדבר שיש פה שני אינטרסנטים, גם שר החינוך והתרבות.

י. ש. רוזנברג:

בסוף במלים: "החזירה הממשלה הבקשה...
אישור הממשלה". אני מציע לנסח זאת בצורה אחרת.

החזירה הממשלה את
הבקשה למועצה וטרבה המועצה לשנות ההחלטה, תהיה החלטת המועצה סופית. לא
תתקבל בקשה חדשה להכרה אלא אחרי שישה חודשים מיום הסירוב הסופי.
רשאית המועצה בהחלטתה השלילית, להרשות למוסד המבקש הכרה, לחדש הצעתו
בתנאים מסויימים לפני הזמן.

הייתי מציעה להשאיר את הסעיף הנ"ל כמו
שהוא, ולהוסיף שלושה סעיפים קטנים חדשים.

היו"ר ש. פרסיץ:

רד.

(א) דיון חוזר זה של המועצה ייעשה

תוך חודש אחד מיום העברת ההחלטה לדיון חוזר של המועצה, ומסמקה י
שתסרב שנית, תפעבר ההחלטה עם תום חודש זה - לא ישור הממשלה.

(ב) לא תאשר הממשלה דיון נוסף כל החלטה
לדיון חוזר של המועצה אשר נדחתה פעמיים.

מרב הממשלה - החזירה למועצה פעמים-
ולאשר שהמועצה החזירה פעמיים, שוב פעם הדבר חוזר לממשלה לאישור. לא
תעביד הממשלה את ההצעה הזו לעיון נוסף של המועצה.

(ג) מרב המועצה להכיר בהתאם לכללים
להכרה שהועמדו על ידה במוסד פלוגי, יהיה המוסד רשאי לשוב כעבור שנה
ולהביא לפני המועצה בקשת הכרה על יסוד הוכחות שהסיבות לאי-מתן ההכרה
סולקו, ואז החלטת המועצה תעבור לאישור הממשלה.

קליבנוב:

אני אינני מסכים לזה. אני רוצה להעיר
כפני חברי הוועדה שכל הגבלות הזמן שאתם
מכניסים או רוצים להכניס, זאת גרבה לבטלה. לא יצא מזה כלום. בל הגבלות
הזמן אין בהם שום תועלת. אם המועצה תהיה יעילה - מוכרחים לסמוך עליה
שתעשה כל דבר ודבר בזמן ותדע איך לנהל את עניניה. אם זאת תהיה מועצה
לא יעילה - כפי שאת אומרת - צריך לקבל בחשבון את הדבר הזה גם כן.
אל תשכחו שזאת לא מועצה מיעצת, ואי-אפשר לחשוב שהמועצה הזאת תהיה כמו
כל מיני מועצות הקיימות על-יד משרדי ממשלה אחרים.

הינר ש. פרסיז:

ביד ושם יושבים אנשים מכוובדים ביותר
במדינה, לא באים ולא מטפלים בענין.

קליבנוב:

שם אין קונסטטוציה כזאת כפי שאנו מטילים
פה. אם המועצה תהיה מורכבת מאנשים כמו
המועצה של יד ושם, לא יועילו כל הגבלות הזמן.

מר אילון:

בעקבות דבריו של חבר-הכנסת קליבנוב,
יש לנו נסיון מר מאד עם הכנסת זמנים לתוך
החוקים, ואני רוצה להביא בפני הוועדה הוגמה אחת של המוסד המכוובד ביותר
במדינה, שגם הוא לא יכול היה לעמוד בזה. הנהיגו תקנות בסדר הדין-הפלילי
דבית-משפט, כשהוא דן בענין פלילי חייב לדון יום אחרי יום מבלי להפסיק.
הכוונה היתה שהורה וברורה שלא לגרום לעוות הדין, שהנאשם לא יחכה מישיבה
לישיבה, ואין לך מטרה יותר קדושה ויעילה מזו, ובתי-המשפט לא עומדים
בזה, והגיעו הדברים לידי כך שעורך-דין פנה לבית-המשפט העליון וטען שפסק
הדין במשפט שלא התנהל יום אחרי יום, צריך לבטלו משום שהוא עבד על התקנות.
דבית-המשפט העליון אינו יודע איך לצאת מהעסק הזה. דבר זה הותקן לפני
4 שנים.

בסעיף 28 הכנסנו סעיף מפורש המותר את כל
בעיות הזמנים. בסעיף (1), אנו כוללים את כל המחזור הזה של דיון מהרגע
הראשון עד הרגע האחרון בתקנות, ושם זה יהיה יעיל משום שבתקנות יקבעו את
זה ואם לא ימלאו אחרי התקנות אפשר לשאול בכנסת, אתם לא מילאתם אחרי זה
אבל אנו לא משאירים את כל העסק הזה בחוק. בחוק זה גרבה לבטלה. כדי
להעיר את תשומת לב חברי המועצה שזה לא סתם כתוב, אנו אומרים לשיד שהוא
בהתייעצות עם המועצה יתקין תקנות בקשר למועדים והזמנים.

מה שנוגע לשאלה מתי יכול מוסד שסרבו להכיר
בו לפנות מחדש, גם את זה הכנסנו בסעיף (2).

מסילנסקי:

אולי היועץ המשפטי יועיל להמציא לנו דרך
כדי שהדבר הזה ייעשה ובלכד שלא תהיה סחבת?

חה

ד. הקטיון:

בחוק הזה מה שמביד עליו ביותר, זה ענין של אפשרות לא להכיר במוסדו. אני מניחה ששם יהיו אנשים בעלי מצפון אבל לכל אדם, לכל ציבור יש סגמה משלו. יש סגמה גם לכל מוסד, אם הרכב המועצה יהיה קזה למגמה מסויימת בהכרה במוסדות, הרכב זה יכול לסחוב את ענין ההכרה שהמוסד אף פעם לא יוכר, לכן צריכים להגביל בזמן, מוכרחים להגביל בזמן.

מר אילון:

על-ידי זה שנכתוב בסעיף 28: מועדים לטיפול בבקשות הכרה של מוסדות תוך זמן סביר... לקבוע תקופה של חודש או חודשיים, לדעתי מן הנמנע. אבל אם כותבים לא-דק מועדים אלא גם תוך זמן סביר, והשר נניח יכתוב בתקנות שיכולים לטפל בבקשה, יכולים לשאול אותו בכנסת, איך אתה עושה תקנות כאלה? הרי כתוב בחוק שאתה צריך לעשות את זה תוך זמן סביר?

לדעתי זה המינימום שאפשר לכתוב. מועדים סתם, זה יביא לטמיון. אם כתוב שהשר צריך להתקין תקנות, שהדבר הזה יהיה ניתן תוך זמן סביר, אז אם זה לא ילך - קיים הפיקוח הפרלמנטרי, ופיקוח הוא פיקוח על סמך חוק, על סמך סעיף 28.

י. סמילנסקי:

אולי אפשר לדורש לפרסם פרטים מסויימים אחריו שהדבר לא יצא לפועל?

ד"ר אבידור:

ילכו לבית-דין לצדק ויקבלו פרטים, אם הכנסת תחשוב שזה איננו מספיק, תדון על זה בכנסת.

היו"ר ש. פרטיץ:

אנו צריכים להיות כנים, אנו יודעים את המציאות שלנו. השר ירצה להכיר במוסד פלוני. כדי להכיר אנו יודעים שדבר זה מחייב תקציב מסויים, מוגדל, צריך לטהר את האווירה, מוכרחים למצוא את הדרך לקבוע את זה בחוק, אחרת לא תהיה ברכה.

י. שריד:

צריך מישהו להגדיר מה זאת סחבת, כאן כתוב מועדים לטיפול, ומועדים זו לא סחבת. כל מועד שיקבע, יצטרכו לשמור על כך שהוא יקבע בתקנות ויוכלו לשמור על כך או בדרך בקורת פרלמנטרית או בדרך הגשת תביעה לבית-דין לצדק, אם נאמר שיקבעו מועדים, אם מדובר כאן על המועצה הראשונה, היא בסך הכל בת שנתיים והיא תהיה מוצפת בקשות להכרה. היא תצטרך לקבוע מועדים סבירים שאפשר יהיה תוך שנתיים לקיימה לטפל בבקשות האלה, להחליט אן לא להחליט, ואם נראה שהמועצה תקבע מועדים ושר החינוך יתקין תקנות ויקבע תקנות בהתייעצות עם המועצה, המועדים האלה יהיה סבירים, אם המועצה לא תשמור על המועדים האלה, אם המועצה לא מקיימת את התקנות, אפשר לתבוע את שר החינוך והתרבות, שר החינוך יתקין מועד המתקבל על הדעת לקביעת הכללים, ואם הם יקבעו מועדים - הם ישמרו על המועדים.

היו"ר ש. פרטיץ:

צריכים להציע שמועד סביר לא יעלה על זמן מסויים.

ד"ר אבידור:

לדעתי, צריך לחשוב שיש רצון טוב מצד חברי המועצה, מספר המוסדות איננו רב, ישנן שתי סטרות, האחת - להרחיב את מסגרת המוסדות להשכלה גבוהה במדינה הזאת, ומצד שני רוצים להלחם על רמה גבוהה ורוצים למצוא פשרה בין שני הדברים. אני מבין שצריך לכתוב: יקבעו תקנות תוך זמן סביר.

הענין של הכרה איננו קשור בתקציבים, אפשר להכיר במוסד ולתמוך בו אחרי ההכרה, ואפשר לתת כסף למוסד עוד לפני שמכירים אותו.

ר.ר.

ס ע י 12

אני מציע בכלל לורתך על זה הנשיא ממנה את המועצה, הוא לא ממנה מוסדות, לא צריכים

י. ש. רוזנברג:

את זה, זה חוסר טעם.

הייתי אומרת: מוסד שהוכר מוסד להשכלה גבוהה, יפורסם על כך, בלי הנשיא.

א. רזיאל-נאור:

רבותי, אני מרגישה עצמי לא טוב, העירו לי בכל העניין הזה, לא בקשר לתיקון הזה, אבל רק עכשיו נזכרתי בזאת, היו אזלי אנשים ושאלו אותי, האם חברי המועצה יהיו ממונים למשרות כבוד או האם הם יהיו אנשים מקבלי משכורת? מה יהיה דגנו של יו"ר המועצה ומגנו? אני חפצה לשאול - אצו לא דברנו על זה - מה כוונת המחוקק בעניין הזה?

היו"ר ש. פרסיץ:

אם לא נכתוב כלום מה יהיה?

י. סמילנסקי:

הם אומרים שלא לתת כלום, אבל הם אומרים שרק יו"ר המועצה - אם הוא יצטרך להקדיש את כל זמנו

היו"ר ש. פרסיץ:

לעניין הזה - יקבל משכורת.

מציעי החוק חשבו שהם לא יקבלו משכורת ובדברי ההסבר לחוק נאמר שזה מצריך רק פקיד

ד"ר אבידור:

נוסף במשרד החינוך והתרבות.

ס ע י 13

א י ה ה ע ד ג ת.

ס ע י 14

י. קליבנוב: יש לי הצעה למחוק את המלים: "במסגרת תקציבו" אני בכלל לא מבין מה הכוונה של המלים, במסגרת תקציבו, כטוב בעיניו, למה התכוון המנסח בעניין הזה?

ר. הקטין:

אני חושבת שקביעת תקציב זה דבר חשוב מאד ומשום כך אנו לא יכולים להטיל רק על זה, אני חושבת שצריכה להיות הכוונה בהשכלה גבוהה בכלל, מוכרחה להיות הכוונה, זאת לא יכולה להיות אנרכיה, מכיוון שאני חושבת כך, חלוקת התקציב צריכה להעשות בהתייעצות עם הממשלה ומשרד החינוך והתרבות, נניח שמדינת-ישראל מעוניינת במחקר מסויים? צריך לדאוג את העניין של ההשכלה הגבוהה בראיה ממלכתית יותר, משום כך נראה לי שכל מוסד כזה, צריך לעבוד בהתייעצות עם מוסד ממלכתי, עם משרד החינוך והתרבות למשל.

היו"ר ש. פרסיץ:

מה שנאמר בסעיף הזה, שכל מוסד יש לו חופש האקדמי לנהל את עניניו גם בקשר לעניינים תקציביים, מה שאת אומרת, בזה התחשבו המחוקקים באשרם מה שאמרו בסעיף

ר.ר.

א. רזיאל-נאור:

הציטוט הזה בא להדגיש לפי דעתי את החופש האקדמי שיש לכל מוסד ולא את הצורך לעבוד בהתאם לצרכים חשובים מאד של המדינה, אבל הם עלולים להעשות במצבים מיוחדים, כלומר, הכוונה או תכנון שמאלצים את מוסדות המדע וההשכלה ללכת בעדפילים גבוהים.

הייתי מציעה : "...ענינים אקדמיים, מינהליים ותקציביים", כדי להוציא מכלל התערבות או פיקוח, כפיה או הכוונה.

י. ש. רוזנברג:

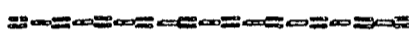
בקשרים לסעיפים 11; 13; 15; 17; ו-18, אני מבקש אישור להביא הסתייגויות בישיבה הבאה.

ד"ר אבידור:

אני רוצה לתת תשובה לחבר-הכנסת קליבנוב, מה הייתה הכוונה של המלים : "במסגרת תקציבו". זאת הצעה של משרד האוצר. כשאלו את משרד האוצר מה הכוונה? נאמר לנו אמנם כתוב שהמוסד או בן-חורין ויעשה כטוב בעיניו, אולם אנו רוצים לעזור לך ואנו רוצים רק את טובתך. אתה בן-חורין ועושה כטוב בעיניך, אולם עשה זאת במסגרת תקציבך.

מר אילון:

גם ענין מבקר המדינה נכנס הנה. זאת הנחיה למוסד שצריך לפעול במשק תקין ולא סתם.

היו"ר ש. פרסיץ:

כמה הודעות. בענין החוק החדש, נאמר לי על-ידי שר המשפטים שהענין לא דחוף, ואין צורך לדון בו כרגע.

הייתה וד"ר זיו חולה, נקיים מחר את הדיון שלנו על רשמי סיורינו בבת-הספר.

נפתחת תערוכה קדם-מקצועית ומר שריד השמין אותנו לבקר בתערוכה זאת - צבקר בתערוכה ביום שישי בשעה 11.00 לפני-הצהריים.

מו"ת. טובי שולח לי את המכתב הבא, בענין שאלת פיטורי המורים הערביים בנצרת. אינני יודעת אם וועדה זו צריכה לדון בפרשה זאת, קיימת וועדה בהסתדרות המורים שמטפלת באופן מאד יעיל בענינים אלה. מצאתי לנכון להביא את המכתב לידיעתכם. יש לו ניסוק שאלה היו פיטורים פוליטיים, אולם אם זה פיטורים פוליטיים הוא אינו יכול לפנות אלינו, אלא הוא צריך להביא זאת לכנסת. אם היא תחליט - היא תעביר זאת אלינו.

א. רזיאל-נאור:

כל חבר וועדה יכול לבקש את הוועדה לדון בכל שאלה המעסיקה אותו והיא בתחום הענינים

שהוועדה עוסקת בהם.

ד"ר אבידור:

הענין נידון בוועדה משותפת של מפקחים ונציגי הסתדרות המורים, ופה אחד המליצו על פיטוריהם באשר אינם ראויים להיות מורים במדינת-ישראל. ישבתי עם שר החינוך והתרבות ובדקנו את הפרשה ואמרנו שאין הם ראויים להיות מורים בכל מקום שהוא.

היו"ר ש. פרסיץ:

מאחר ות. טובי שלח לנו את המכתב, אכתוב לו מכתב תשובה האומר: שלאחר הסבר-מטצה נאמר לנו שהמורים פוטרנו לאחר התייעצות ודיון מעמיק בנוכחות אלה ואלה.

י. שריד:

מתוך שיתוף פעולה עם הסתדרות המורים ומתוך החלטה פה אחד.

ד"ר אבידור:

אין אלה המקרים הראשונים.